

Toekenning van schuldvorderingen in een erfovereenkomst – Vlabeel verandert van mening wat betreft de gevolgen op vlak van erf- en registratiebelasting

Erven/schenken · 05 juni 2020 · geschreven door Katrien Van Boxstael

In een **Standpunt nr. 19006 van 18 maart 2019** heeft de Vlaamse Belastingdienst zich voor de eerste keer uitgesproken over de gevolgen op vlak van erf- en registratiebelasting van de toekenning van een schuldvordering in een globale erfovereenkomst, zoals bedoeld in artikel 1100/7, §1, derde lid BW. De dienst heeft onlangs haar mening daarover gewijzigd; het Standpunt nr. 19006 werd aangepast op 11 mei 2020.

Oud standpunt Vlabeel

Het **Standpunt nr. 19006 van 18 maart 2019** werd reeds gedetailleerd besproken door Rik Deblauwe, Toekenning van schuldvorderingen in een globale erfovereenkomst.

Voor een goede lezing citeren we artikel 1100/7, §1, derde lid BW:

“De overeenkomst kan eveneens één of meerdere vermoedelijke erfgenamen in rechte nederdalende lijn toebedelen door middel van een schuldvordering ten laste van de uitdrukkelijk in de overeenkomst aangeduide partijen.”

De mogelijkheid om een globale erfovereenkomst op te stellen, moet het evenwicht herstellen tussen de vermoedelijke erfgenamen.

De redeneringswijze van de Vlaamse Belastingdienst op 18 maart 2019, wat betreft de gevolgen op vlak van erf- en registratiebelasting van een globale erfovereenkomst, was de volgende. De toekenning van een schuldvordering, zoals bedoeld in artikel 1100/7, §1, derde lid BW, moet worden beschouwd als een *onrechtstreekse schenking* door de ouders aan het kind dat de schuldvordering verkrijgt. De waarde van de schuldvordering is onderhevig aan schenk- of erfbelasting in de rechte lijn, naargelang de schuldvordering wordt opgelegd als een last aan een kind dat eerder een met schenkbelasting belaste (roerende of onroerende) schenking heeft ontvangen en naargelang het tijdstip waarop de last moet worden betaald.

De toestand, ingevolge het oude standpunt van de Vlaamse Belasting, kan schematisch als volgt worden samengevat [1]:

De toekenning van de schuldvordering wordt beschouwd als een last bij de oude schenking

(artikel 2.8.3.0.1., §3 VCF)

Onmiddellijk te betalen last

Last te betalen bij het overlijden van de schenker

Schenking van onroerend goed	Teruggave van schenkbelasting op de hoofdschenking, heffing op de last	Teruggave van schenkbelasting op de hoofdschenking, heffing van schenkbelasting op de (verdisconteerde) last op het ogenblik van het overlijden van de schenker
Schenking van roerend goed	Teruggave van schenkbelasting op de hoofdschenking en heffing op de last compenseren elkaar	Teruggave van schenkbelasting op de hoofdschenking, en heffing van erfbelasting op de last van het ogenblik van het overlijden van de schenker (artikel 2.71.0.3., 3° VCF)

Nieuwe standpunt Vlabel

In het **Standpunt nr. 19006 van 11 mei 2020** verandert de Vlaamse Belastingdienst het geweer van schouder:

- de toekenning van een schuldvordering in de erfovereenkomst als last van *een oude schenking* wordt **fiscaal neutraal** behandeld;
- wordt in de erfovereenkomst een schuldvordering opgelegd ten voordele van kind B ten laste van kind A ter compensatie van *een nieuwe schenking* die in de erfovereenkomst wordt gedaan ten voordele van kind A, dan is deze schuldvordering **een last die aan de schenking wordt gekoppeld** (een secundaire schenking). De heffing van de **schenkbelasting** gebeurt overeenkomstig artikel 2.8.3.0.1., §3 VCF.

Schematisch kunnen we het nieuwe standpunt dus samenvatten als volgt:

De toekenning van de schuldvordering wordt beschouwd als een last bij de nieuwe schenking

(artikel 2.8.3.0.1., §3 VCF)

Schuldvordering onmiddellijk te voldoen

Schuldvordering te voldoen bij het overlijden van de schenker

Schenking van onroerend goed **Schenkbelasting**

Schenkbelasting op de (verdisconteerde) waarde van de schuldvordering op het ogenblik van het overlijden van de schenker

Schenking van roerend goed **Schenkbelasting**

Erfbelasting
(artikel 2.71.0.3., 3° VCF)

Het oude standpunt van de Vlaamse Belastingdienst houdt bijgevolg enkel en alleen een wijziging in wat betreft de toekenning van de schuldvordering als een last bij de oude schenking: deze wordt **fiscaal neutraal** behandeld. Er is enerzijds **geen belasting** verschuldigd, maar anderzijds ook **geen teruggavemogelijkheid**.

Het nieuwe standpunt van Vlabel geldt voor erfovereenkomsten verleden vanaf de datum van de publicatie van het standpunt (d.i. 11 mei 2020).

Erfovereenkomsten verleden tot 1 juli 2020 kunnen nog genieten van het oude standpunt, indien dit voordeliger zou zijn.

Voor erfovereenkomsten, verleden vóór 1 juli 2020, geldt bovendien dat:

- de begunstigde van de betaalde schuldvordering bezwaar kan indienen, hetzij een verzoek tot ambtshalve ontheffing;
- de schuldenaar-betaler van de schuldvordering, deze nog als een secundaire last in mindering kan brengen van zijn vroeger verkregen schenking, en ambtshalve ontheffing kan vragen (tenzij de schuldvordering niet meer belast wordt met schenk- of erfbelasting, of tenzij er teruggave werd toegestaan van schenk- of erfbelasting aan de begunstigde van de schuldvordering)

Belang voor de praktijk

Wat is nu het belang voor de praktijk? Met andere woorden, in welke gevallen is het oude standpunt voordeliger?

Slechts in één hypothese, namelijk ingeval van een schenking van een Belgisch onroerend goed uitgevoerd door een ouder aan kind A (vóór 11 mei 2020), terwijl in de voorliggende erfovereenkomst een schuldvordering wordt toegekend ten voordele van kind B, ten laste van kind A en ter compensatie van de oude schenking, wordt opgelegd. Overeenkomstig het nieuwe standpunt van de Vlaamse Belastingdienst is er immers geen teruggave mogelijk van de op de hoofdschenking betaalde schenkbelasting. Ambtshalve ontheffing kan worden gevraagd binnen een termijn van vijf jaar vanaf 1 januari van het jaar waarin tot tijdige registratie van de schenkingsakte werd overgegaan of de uiterste termijn waarbinnen de akte ter registratie werd aangeboden, is verstreken (artikel 3.6.0.0.1., derde lid, laatste zin VCF *juncto* artikel 3.3.2.0.1., 9° VCF).

-----
[1] Zie ook R. DEBLAUWE.

Katrien Van Boxstael

Advocaat bij Tiberghien Advocaten